

Petr Valdés

Vlastimil Pospíšil

Duchovní hnutí, které vzniklo po Valdésovi, mělo nemalý podíl na duchovním hnutí v Čechách. Proto se jím budeme zabývat podrobněji. Část Valdenských, kteří žili v Čechách, zde zdomácněla. Většina z nich duchovně „asimilovala“ do Jednoty bratrské. Ale to předbílám.

Petr Valdés, muž 12. století, se stal osobností, na niž bychom neměli zapomenout. Jsme odkázáni nejméně na dva zdroje, pojednávající o životě a díle Petra Valdése, z nichž můžeme čerpat. Spisy, pojednávající o jeho životě, byly převzaty z vyprávění.

Do Valdésova života zasáhlo především biblické slovo. Bible měla vliv na jeho pozdější život a stála na počátku i na konci veškerého jeho díla.

Bible tehdy byla pouze v latinském jazyce – tzv. Vulgáta. Kdo chtěl Bibli číst, musel se naučit latinsky. Petr Valdés neznal latinu, jazyk učenců a církevních hodnostářů, a na učení latinského jazyka bylo v jeho věku příliš pozdě. Číst Bibli znamenalo pro Valdése zajistit pro sebe její překlad. Ve francouzském Lyonu patřil Valdés mezi nejbohatší muže a jmění mu také pomohlo k Bibli. Byl to snad první a možná i jediný soukromý překlad Bible pro vlastní potřebu. Nebyla to Bible celá, ale značná část biblických knih byla přeložena do francouzštiny. Valdés vyhledal vzdělaného kněze Štěpána z Ance a najal si zručného písaře, mladého Bernarda Ydra. Ten Štěpánův překlad hbitě zapisoval. Za překladatelské dílo daroval Valdés Štěpánovi svou pec, která měla velkou cenu. Překladatel Bible však uvedenou pec od-

kázal ve své závěti (roku 1187) lyonské kapitule.

Zde vyprávění o Valdésovi přeruším a dotknu se římského Alexia, muže z dávné minulosti, který prý měl na Valdésově obrácení velký podíl. Podle některých náznaků Valdés rád pobýval na ulicích Lyonu. V jeho době se po lyonských ulicích potulovali tzv. žakéři – herci. Hráli pouliční divadlo, přednášeli dojemné básně. Jedna z nejznámějších básní té doby pojednávala o svatém Alexiovi. Obsahovala 625 veršů. Byla to klasická báseň starší francouzské literatury a vznikla v 11. století. Lidé na ulicích veršům naslouchali a naslouchal jim také Petr Valdés. Báseň se mu tak zalíbila, že si žakěře pozval do svého domu.

Římský boháč Alexi viděl oslavu Boha v chudobě. Opustil mladou ženu, majetek, a odešel do míst, odkud měl blíž k Svaté zemi. 17 let zde žil jako žebrák. Rodina za ním poslala zvědy, aby ho přiměli k návratu domů. Ale ani zvědové si chudáka nevěšili. Jako žebrákovi mu dávali almužnu, on však zůstal nepoznán. Ve městě Edessy ho téměř prohlásili za biskupa, ale toho se lekl a vrátil se do Říma. Na prahu svého domu prožil jako žebrák, nepoznán vlastní rodinou, dalších 17 let. Jeho život měl výsostný cíl: Otevřít svému příbuzenstvu brány milosrdenství.

Úryvek z básně, která se tehdy zpívala:

Když z jídla něco zbylo, z almužni, rád rozdál vše. Tak vám byl úslužný, že nechtěl tloustnout jiným na úkor. Do chrámu chodíval. Když zpíval chór, na slavnost každou dal se chutě vést, vždyť Písmo bylo rádcem jeho cest. Jen Boží službě život zasvětil - za nic nepřijal by jiný cíl.

(Více informací můžete nalézt v knize Amadea Molnára: „Valdenští“.)

V zápiscích ze života Petra Valdése se nedochovala jednotná zpráva o tom, komu a jak Valdés svůj majetek rozdělával. Autoři záznamů se zde poněkud rozcházejí.

Mezi obdarované patřila i jeho manželka a dvě dcery. Pravdou ovšem je, že Valdés ze svého velkého bohatství nic nenechal pro sebe. Pro Krista se stal chudým, aby mohl chudým kázat Kristovo evangelium. Nejprve kázal v ulicích města Lyonu, kde bydlel. Zde jej lidé znali jako boháče, posléze jako žebráka.

O co my dnes tak často usilujeme, to bylo Valdésovi cizí. Možná se někdy ptáme, proč Pán Ježíš použil pro tak veliké a požehnané dílo Božího království právě ty bohaté, kteří se pro Krista stali chudými? Že to dnes není možné? Že dnes není temný středověk, ale světlý novověk?